

Närvarande

Thomas Agrell, Sydved
Roger Andersson, Södra Skog
Anders Berggren, Mellanskog
Jan Byström, SCA
Lennart Stenquist, Stora Enso(dag 2)
Patrick Bäckström, Sveaskog
Lars Björklund, SDC/VMU
Mattias Forsberg, Sveaskog
Håkan Rönnbäck, SDC/VMK
Birger Risberg, VMF Nord
Lars Svensson, Rödins Trä
Mattias Thafvelin, SDC
Svante Wikner, SDC
Anders Svensson, VMF Syd
Mats Boström, Norra Skogsägarna(del av dag 1)
Jim Salvin, Norrskog
Per-Arne Nordholts, Såg i Syd (suppl för Anders Kalén)
Kjell Johansson, Moelven Skog (suppl för Mats Goop, endast dag 1)
Anders Åkre, SDC

Ej närvarande

Lars Persson, SDC
Mikael Norberg, E.O.n
Anders Kalén, Wallnäs
Mats Goop, Weda Skog
Katarina Mowitz, VMF Qbera
Stig Jonsson, BillerudKorsnäs

Protokoll RMR

Datum 2018-05-23 -- 24
Tid Kl. 15:00 – 12:00
Plats Quality Airport Hotel, Arlandastad

1 Mötets öppnande

Ordföranden Patrick Bäckström hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat. Anders Åkre deltar som ersättare för Lars Persson.

2 Val av justerare

Justerare ska ha protokollet inom fem arbetsdagar. Protokollet anses därefter vara justerat efter tio dagar även om inget svar kommit.

Beslut: Mattias Forsberg och Jim Salvin valdes att jämte ordförande Patrick Bäckström justera dagens protokoll.

3 Fastställande av agenda

Behovet av tillgång till bilder från fjärrmätning diskuterades på mötet i november och skulle tagits upp på mötet i mars, vilket inte blev av. Detta läggs in som övrig fråga.

Beslut: Med detta tillägg fastställdes agendan.

4 Föregående protokoll

Beslut: Föregående protokoll fastställdes.

5 Beslutslistan

Punkt 46: Kontrollanvisningar för olika typer av vågar

Kranspetsvåg skotare

Vissa justeringar har gjorts av VMU och kontrollanvisningen ska tas till VMK-nämndens kommande möte i september och därefter blir det avrapportering till RMR. I dagsläget har inget av de auktoriserade mätande företagen uppdrag där ersättningsgrundande mätning med hjälp av kranspetsvåg på skotare ingår. Däremot kan det bli aktuellt att auktoriserat mätande företag får uppdrag att utföra kontroll. Andra mätande företag kan också vid ev revision hänvisa till att man följer en gällande kontrollanvisning.

Dynamiska vågar

Det har varit låg aktivitet men nu har intresse har väckts från SCA som vill använda hamnkranar för importved.

Punkt 49: Virkesmätning med skördare

I dagsläget omsätter mätningens formen ca 1,4 miljoner m³ per år. Instruktionen har finslipats under våren, t ex säkerställa att slumpningen är aktiv och att det faller ut minst 2 stammar per objekt, högre frekvens på revisorbesök och kontroll avseende stamfelsved. Man tittar också vidare på och möjligheten att utföra kontrollmätning vid industri. Till RMRs möte i september kommer ett förslag på instruktion presenteras. Längre fram kommer man att titta på en barkfunktion för björk, där inväntas pågående projekt för framtagande av barkfunktion.

Punkt 74: Omvandlingstal ajourhållning

Särskild punkt på dagens agenda. Ansvarig byts till Lars B.

Punkt 75. Tillgång till historiskt data i KUPP

Inget nytt, detta kommer att tas upp längre fram i arbetet med VIOL 3.

6 Uppdaterade kundavtal

Det finns två motiv för att förändra SDC Allmänna bestämmelser i kundavtalen:

1. På grund av att GDPR börjar gälla från den 25:e maj 2018 så måste villkoren för SDC som personuppgiftsbiträde uppdateras
2. Ge styrelsen möjlighet att besluta om förändrade villkor i SDC allmänna bestämmelser utan accept från varje enskild kund (krävs idag)

Motiven för detta är bl a införandet av VIOL3 och för att kunna förändra villkoren gällande tillgången till mätdata (se punkt 16.1 Tillgång till mätdata)

Förslaget på förändringar har varit ute på remiss och vid extra styrelsemöte fastställdes förändringarna. Accept på förändringarna har begärts via e-post från alla kunder. I dagsläget är det väldigt få som har svarat, arbetet med att få in svar fortgår.

Biträdesavtal har tecknats mellan VMF och SDC.

7 Information från Nomenklaturgruppen

Trädslag L = Sitkagran är giltigt för sortiment 70 och 71 (sågverksflis).

8 Ändrade krav i Nationell mätningsinstruktion för kvalitetsbestämning av sågtimmer av tall och gran

Inom VMF Syd finns idag en företagsvis mätningsbestämmelse med innebörden att leveransgillt gransågtimmer ska ha minst 8 årsringar inom bedömningsområdet. Det finns från VMF Syds styrelse önskemål om att detta blir en nationell bestämmelse vid kvalitetsbestämning av gransågtimmer. Kravet på minsta antal årsringar har ett viktigt signalvärde till skogsbruket för att producera virke som är lämpad som sågråvara. Det ska vid ett generellt införande kunna beviljas undantag från årsringskravet.

Frågan har varit på snabb e-postremiss i Sågtimmerkommittén och av inkomna svar var ingen emot förslaget samtidigt som en konsekvensanalys efterfrågas, t ex inom VMF Qberas område.

Inom VMF Syd tillämpas detta redan idag i praktiken och alla inom VMF Syds område är positiva.

RMR är positiv till förslaget men vill poängtera att vikten av att beredningsprocessen ska ha sin gång. I det här fallet har tillfälliga omständigheter gjort att detta inte hunnits med.

Tabell 1. Översiktlig beskrivning av arbetsgången vid framtagande av nationella instruktioner för virkesmätning.

Dokumenttyp	Sekretariat / beredning	Remiss / granskning	Beslut
Mätning-instruktion	VMU + tjänstemän från VMF	RMR:s sortimentsvisa kommittéer*, regionala partsorgan (via VMF), VMK-nämnd, RMR	SDC:s styrelse
Tillämpnings-anvisning	VMK / kontrollkommissionen	VMU	Kontroll-kommissionen
VMK-dokument	VMK	Regionala partsorgan (via VMF), VMU, VMK-nämnd, RMR	SDC:s styrelse
Kontroll-anvisning	VMK / kontrollkommissionen	VMU, RMR	VMK-nämnd

*Sågtimmer, massaved/cellulosafälls respektive biobränslen

Se dokumentet [Allmänt rörande branschens instruktioner för virkesmätning på www.sdc.se](http://www.sdc.se) – Virkesmätning – Instruktioner för mätning och kontroll av mätning – Mätninginstruktioner.

Beslut: RMR tillstyrker enligt förslaget från VMF Syd, dvs att i mätninginstruktionen ”Kvalitetsbestämning av sågtimmer av tall och gran” införa ett årsringskrav för gransågtimmer klass 2

9 Ingen omvandling till rötvolym i VIOL 3

Med beslut om införande av klassning i prima/sekunda blir konsekvensen att omvandlingstalen för omvandling från rötyta till rötvolym kan avskaffas inför VIOL 3.

Beslut: RMR tillstyrker att omvandlingstalen för omvandling från rötyta till rötvolym kan avskaffas inför VIOL 3

10 VMK – Besluts punkt

10.1 Beräkna kontrollresultat då stickprov tas ut i flera steg

Vid beräkning av kontrollresultat för massavedskollektiv har det tidigare inte tagits hänsyn till att stickprov tas ut i flera steg. Man har räknat med att kollektivomräkningstalet ”tar hand om” den systematiska avvikelserna och därför enbart utvärderat stockmätningssfasen. Senare analyser har visat att den systematiska avvikelserna i travmätningsssteget under ett år ofta har en systematisk avvikelse.

För redovisning föreslås att följande jämförelsetal ska finnas med:

1. En systematisk avvikelse med hänsyn tagen till alla steg.

2. Den systematiska avvikelserna för underliggande steg.

3. Standardavvikelse och medelfel för varje steg redovisade för sig

Förslag på fortsättning:

Feb 2018: Kontrollkommissionen har godkänt förslaget

Vår 2018: Diskuterats av VMK-nämnd

Vår 2018: Massavedskommittén tillstyrkte

Maj 2018: RMR godkänner(prel)

Vår/Höst 2018: Uppdatera normer för kontroll av virkesmätning och redovisning

Höst 2018/Vår 2019: Utveckla KUPP mot VIOL 3

RMR anser att förslaget att redovisa följande jämförelsetal vid flerstegsurval är bra inklusive föreslagen plan.

Beslut: RMR uppmanar VMK att gå vidare med förslaget. Punkten sätts upp på beslutslistan.

11 Pågående utveckling Fjärrmätning – status

Större utvecklingsuppdrag under Q1/Q2 är:

- Mottagningskontroll av chaufför
- Fjärrövervakning av flisleveranser

11.1 Mottagningskontroll av chaufför

Det är nu möjligt att ge utvalda chaufförer möjligheten att själv godkänna mottagningskontrollen vid fjärrmätningplatser. Det omfattar alla uppgifter som anges vid ankomst samt att bilderna har rätt kvalitet för mätning och kontroll av märkning. Chaufförerna har genomgått en utbildning och första mottagningsplatsen som använt möjligheten är Svedjan. Det har fungerat bra. Chaufförerna är nöjda eftersom tiden för avlämning har kortats ner från 8-10 min till ca 2 min. Den efterföljande mätningen har också kunnat göras utan problem. Chauffören har alltid möjlighet att begära att virkesmätare ska ta över och godkänna mottagningskontrollen.

11.2 Fjärrövervakning av flisleveranser

En pilotinstallation på Obbola har testats under våren. Hela mottagningen dokumenteras med övervakningskamera inklusive hantering av prov. Chaufförerna har fått både information och utbildning. Metoden är typgodkänd och piloten har fungerat så pass bra att det nu är möjligt att utöka tillämpningen. Lösningen fungerar för SDC-rigg, CIND har påbörjat arbete med att ta fram en motsvarande funktion.

11.3 Övrig och kommande utveckling

Det har även levererats ett 20 mindre förbättringar kopplat till fjärrmätning och en av de pågående aktiviteterna är att ta emot färdiga travmått från CIND.

12 Klassning av massaved i prima/sekunda

Lars B gick igenom den presentation som skickats ut inför mötet och som återfinns på Sharepoint. Ett webinarium genomfördes 7 maj som ett sätt att förankra förslaget, ett 30-tal personer deltog.

Frågan har varit på remiss i respektive VMFs styrelse i form av 4 konkreta frågor och svaren finns på Sharepoint. En sammanfattning är:

1. Är grundidén med klassning i prima/sekunda bra?
 - a. Samtliga är positiva till förslaget
2. Ser ni något/några stora problem? Ex:
 - a. Information och förankring
 - b. Att skapa en kostnadsneutral och gemensam övergång
 - c. Hantering av övergrovt
 - d. Snäva gränser mellan klasserna
3. Saknas något i beslutsunderlaget?
 - a. Nej, men mer data från södra Sverige är önskvärt
4. Hur ser ni på den föreslagna tidsplanen?
 - a. 1/1 2019
 - b. 1/8 2019
 - c. Viktigt med tydliga planer för information och införande

Utvärderingen av att kontroll ska utföras genom mätning i bild har genomförts genom att manuellt ta fram, mäta och notera mätresultat. I dagsläget finns inte systemstöd för att göra detta. Det finns idag en modell för att göra uppföljningen via stockmätningen.

Punkter som diskuterades och beaktades inför beslut:

- Hantering av övergrovt – problembild, ansvar och konsekvenser
- Kontrollrutin vid bryggmätning
- Kollektivhantering – man kan inte blanda traditionella kollektiv med prima/sekunda, kollektivmodellerna behöver genomlysas
- Färskhet – en viktig parameter men inte avgörande för prima/sekunda, bör sättas upp som särskilt uppdrag
- Väl snäva gränser för fel träslag och torra träd mellan prima/sekunda/utskott
- Minimilängden 27 dm passar inte för järnvägstransport
- Minimidiameter 5 cm eller 3 cm

Förslag till beslut:

- Instruktionen godkänns enligt utskick med tillägget/ändringen avseende sista stycket i avsnitt 6 Kontroll av utförd mätning:
” Införs när IT-stöd och redovisningslösning finns tillgängligt...”* ändras till
” Införs när metodstöd, IT-stöd och redovisningslösning finns tillgängligt”*
- Införandet ska ske samtidigt i hela branschen
- Tidpunkt för införande ska vara 1/8 2019

Patrick tackade ledamöterna för konstruktiva resonemang och särskilt de som varit med i arbetsgruppen.

Lars B kommer att påbörja arbetet med en informationsplan och ta kontakt med lämpliga medier. Ett gemensamt material behöver tas fram som kan användas av alla i branschen.

RMR föreslår att ett pressmeddelande skickas ut som skrivs under av styrelserna för SDC och VMF.

Beslut: RMR beslutar enligt förslaget och rekommenderar SDCs styrelse att fastställa den nya mätninginstruktionen på sitt möte i juni. RMR beslutar att införandet ska ske gemensamt i branschen den 1/8 2019.

13 VMU – beslutspunkter

13.1 Xylometermätning

Lars gick igenom mötesunderlaget som tagits fram av SCA som är huvudintressent i frågan. I norra Sverige finns ytterligare ett 10-tal intresserade industrier. Frågan ska också ställas till industrier i södra halvan av landet.

De studier som gjorts är en bra inledning men inte tillräcklig för att utfärda ett typgodkännande. Det kommer också sannolikt att krävas anpassningar i SDCs system som behöver utredas närmare.

Befintlig process för godkännande av ny mätutrustning ska användas och startar med att SCA ska begära att få ett godkännande av metoden från VMK. VMU kommer då att starta ett funktionalitetsarbete och i det ingår att se över omfattningen på behovet av anpassningar i SDCs system. Det är ett ansträngt läge på SDC vilket kommer att beaktas och hanteras i ett kommande beslut om genomförande. Resursbelastningen på SDC diskuterades och mötet uttryckte en oro för att leveransen av VIOL 3 kan komma att påverkas om andra uppdrag startas.

Beslut: RMR tillstyrker att hantering startar enligt befintliga rutiner och processer för godkännande

13.2 Begärd ommätning i bild

VMU har genomfört en studie av ommätning i bild som en form av begärd kontroll. Rapporten finns som underlag till mötet.

Studien visar att en ommätning kan fånga de tillfällen då ordinarie bildmätning utförts på ett felaktigt sätt, eller när något registreringsfel inträffat. Däremot fångar en ommätning i bild inte eventuella avvikelser mot en stockmätning.

En viktig slutsats är att ommätning i bild *inte* kan ersätta en begärd kontroll i traditionell bemärkelse.

Sammanfattning:

1. Spridningen mellan bildmätarna var i dessa studier ca 3% standardavvikelse för både netto- och bruttovolymer

2. Bildmätning som utförs enligt givna instruktioner får en viss avvikelse gentemot stockmätning. En ommätning i bild fångar inte denna eventuella avvikelse mot stockmätning.
3. Begärd ommätning kan fånga de enstaka fall då det gjorts grövre mät- eller registreringsfel
4. Ju fler ommätare desto snävare konfidensintervall. Men nyttan av en extra ommätare minskar med ökat antal. Förslagsvis ska det vara tre personer.

VD-gruppen har granskat arbetet och är positiva. Det finns vissa utestående frågor, t ex om registrerad eller ”verklig” bankbredd ska användas.

Både VMFs styrelser och VMK behöver hantera frågan

Beslut: RMR tillstyrker att fortsätta arbetet med begärd ommätning i bild och att den tas upp på nästa möte den 24:e september

14 VMK-informationspunkter

14.1 Övervakning av lossning av provtravar samt transportörsinstruktioner inkl GDPR

Nytt datum för efterlevnad av kravet på övervakning vid lossning av stickprovs- och kontrolltravar på platser med fjärrmätning är 2018-09-30. Vad gäller platser med fjärrmätning är det idag i princip redan ”standard”. Vid platser utan bildmätning har kontrollkommissionen sagt att det inte är lämpligt att införa krav på övervakning av lossning av stickprovs- och kontrollobjekt, men att det vid misstanke om felaktigheter även bör vara motiverat där.

Birger visade ett par exempel på filmer där VMF Nord tack vare övervakningskameror upptäckt allvarliga fel/brister vid vägning av fordon. Vanligast blir det fel i samband med samlastar och utfall och stickprov. VMF Nord har som rutin att vid stora avvikelser i t ex volym så går man in och granskar både bilder och övervakningsfilmer.

GDPR diskuterades även dag 1 under punkten Uppdaterade kundavtal.

För övervakningskameror krävs inte längre tillstånd/anmälan, däremot finns krav på att MBL-förhandla med berördpersonal och informera, t ex genom att skyltat med information om:

- Att kameraövervakning pågår
- Vad som bevakas
- Kontaktuppgifter till den som ansvarar för övervakningen
- Hänvisning till exv. webbsida med mer information

Frågan lyftes om det juridiska ansvaret och om det verkligen är/måste vara så att mätplatsägaren har det ansvaret. Om SDC/VMF kan ha det juridiska ansvaret kunde det koncentreras till ett ställe istället för att många företag ska göra samma jobb.

RMR vill att detta klargörs och i första hand om det är möjligt att SDC/VMF tar det juridiska ansvaret. Går inte det bör SDC få uppdraget att ta fram ett förslag på gemensam hantering/formulering.

Beslut: VD-gruppen får uppdrag att snarast starta ett jobb med att utreda frågan och löpande återrapportera till RMR. Vid behov sammankallas till ett extra möte med RMR.

14.2 Typgodkännanden

Punkten hanns inte med. Material läggs på Sharepoint.

14.3 Kontrollkommissionen

Punkten hanns inte med. Material läggs på Sharepoint.

14.4 VMK-nämnden och verksamhetsberättelsen för 2017

Håkan visade en snabb sammanfattning av VMK-nämndens verksamhetsberättelse för 2017 som ligger på Sharepoint. Övrigt material läggs också där.

15 VMU-informationspunkter

15.1 Formelsamling – omvandlingstal

Birger föredrog vad som gjorts senaste åren i arbetet med omvandlingstal, från förstudier till analyser och förslag på harmonisering. Aktuell status är:

- Förslaget med att använda klasser på omvandlingstal och "god nog för..." är bra
- Tveksamma omvandlingstal är stoppade
- Pågår
 - VMU arbetar med frågan om omvandlingstalens kvalitet
 - Virkesprisgrundande omvandling är prioritet ett
- Kommande
 - Omvandlingstal måste vara bekräftade av VMF i mätningstjänsten
 - På mätbesked framgår ev tillämpning av omvandlingstal

Lars B informerade om VMUs arbetet med formler och beräkningar och lyfte fram punkter avseende omvandlingstal från det arbetet uppdelat på principer och fundamenta.

- Principer
 - Omvandla inte – mät och betala i samma måttslag
 - Ange inga tal som inte behövs
 - Vid små skillnader (trädslog, VMF) och stora spridningar – aggregera!
 - När syftet är statistik, skogforskpeng o.dyl – aggregera!
- Fundamenta
 - Omvandlingstal tillför osäkerhet
 - All användning av omvandlingstal för ersättningsgrundande mätning kan medföra att andelen inmätta virkespartier som inte klarar virkesmätningens krav på partivis noggrannhet ökar. Gäller även toppformtalsmatriser

Man måste hålla isär omvandlingstal och omräkningstal med definitionerna:
Omvandlingstal – mellan handelsmått (ex m3to till m3fub)

Omräkningstal – inom handelsmått (ex stickprovsmräkning)

Omvandlingstal används i betydande omfattning, inte sällan utan det mätande företags vetskap.

15.2 Kontroll av fastvolymmätning

Efter RMRs föregående möte har det framkommit att tidtabellen för att utveckla IT-stöd för kontrollmätning enligt de nya topprotfunktionerna är osäker, det kommer med stor sannolikhet inte att finnas klart till september 2018 som var den ursprungliga planen. Instruktionen kommer den att införas när IT-stödet finns tillgängligt. En ”workaround” har beskrivits som godkändes av VMK-nämnden 22 maj: Ny kontrollanvisning, men baserad på nuvarande topprotmätning.

15.3 Rapport från kommittéerna

Punkten hanns inte med på grund av tidsbrist.

Beslut: RMR beslutade att kommittéernas justerade protokoll omgående ska distribueras till RMR

16 Övriga frågor

16.1 Tillgång till mätdata

Punkten tillfördes agendan och avhandlades direkt efter punkt 6.

Enligt avtalen så är det *den som köper tjänsten som äger mätdatat*. Mätdata är all information kopplat till en mätning där bilder är ett exempel, och t ex travmått och fastvolymprocent är andra.

I dagsläget gäller att för att SDC/VMF ska lämna ut bilder (mätdata) till 3:e part (skogsägare eller annan) krävs medgivande från den som äger bilderna.

I dagsläget hanteras önskemål om att få tillgång till bilder genom att man erbjuds en genomgång av bilder för aktuell leverans med sakkunnig personal på VMF. Inga bilder lämnas ut.

Det finns en rad aspekter att överväga om mätdata ska göras mer allmänt tillgängligt:

- Formulera syften med att tillgängliggöra mätdata.
- Formulera de restriktioner som ska gälla, exempelvis:
 - Datats detaljeringsgrad och typ
 - Tilläggsinformation?
 - Vem har rätt att använda eller ta del av informationen?
- Beslutsgång
- Förändra skrivningen i våra avtal gällande nyttjanderätten till mätdata.
- Ta fram tjänster baserat på nya förutsättningar.

Frågan diskuteras i vd-gruppen som ser en hantering i tre steg:

- Som idag
- Enklare att komma åt
- Transparens mot "alla" intressenter i affären

Det finns även behov av andra tillämpningar av bilderna än mätning, t ex skulle vissa arbetsuppgifter kunna utföras på en skogsavdelning utan att behöva åka ut i skogen.

Beslut: VD-gruppen får i uppdrag att till mötet i september belysa frågan med i första hand olika syften med tillgång till mätdata. RPT och IT-råd ska informeras och engageras i frågan.

16.2 Avvikande mätinstruktioner

16.2.1 Rötskadat grantimmer

Det finns ett gällande undantag för VMF Syd som går ut 2018-07-31 avseende krav på minst 8 årsringar inom bedömningsområdet. VMF Syd vill att detta blir en nationell bestämmelse vid kvalitetsbestämning av gransågtimmer.

16.2.2 Krokiga stockar

Det finns ett gällande undantag för VMF Nord som går ut 2018-07-31. RGN vill ha kvar detta i instruktionen och att det införs i nationella instruktionen.

Beslut: Båda undantagen beviljas en förlängning på ett år till 2019-07-31. Ett färdigt förslag på införande i nationella instruktionen ska presenteras på RMRs möte i februari.

16.3 Översyn av kollektivstrukturen

Utifrån införande av klassning i prima/sekunda och fjärrmätning finns ett behov av att se över kollektiven och hur de ev ska/kan förändras.

Beslut: RMR uppdrar åt massavedskommittén att beskriva och bemanna det uppdraget. Avrapportering på RMRs möte i september

17 Kommande möten

Vartannat år byter SDC sekreterare i nationella råden. Från och med nästa möte byter Svante och Anders uppgift och Anders Åkre blir sekreterare i RMR med Svante Wikner som biträdande.

24 september kl 09:30-16:00

RMR, Sky City Arlanda

20 - 21 november kl 10:00 – 13:00

Gemensamt+RMR, Krusenbergs herrgård

Vid protokollet:

Svante Wikner/Anders Åkre

Protokoll

Mötesdatum

2018-05-23 -- 24

Justerat:

Patrick Bäckström

Mattias Forsberg

Jim Salvin